

ABH Utbildning och Rådgivning
Arbetsgivarförbundet, KFO
Vårdföretagarna inom Almega
Arbetsmiljöverket
Assistansanordnarna
Föreningen Jämlikhet Assistans Gemenskap, JAG
Handikappförbundet, HSO
Intressegruppen för Assistansberättigade, IfA
Stiftarna för Independent Living i Sverige, STIL
Kommunal
Kommunala Företagens Samorganisation, KFS
Lika Unika
Neurologiskt Handikappades Riksförbund, NHR
Privata Assistansanordnares Riksorganisation, PARO
Skatteverket
Inspektionen för vård och omsorg
Sveriges Kommuner och Landsting, SKL

Förslag till ny bestämmelse i förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration

Här översänds förslag till ny bestämmelse i förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration.

Sammanfattning

Försäkringskassan vill utveckla en tjänst på internet som ska kunna användas av assistansanordnare, assistenter och assistansberättigade. I tjänsten ska vissa uppgifter om assistansersättning kunna finnas tillgängliga för assistansanordnare, och till viss del för assistenterna själva. Man ska kunna lämna uppgifter till Försäkringskassan genom samma kanal. De anordnare det handlar om är de som den enskilde har ingått avtal om utförande av personlig assistans med. Försäkringskassan bör som en miniminivå kunna lämna ut de uppgifter som finns i utbetalningsbeskeden till assistansanordnarna. Även om en sådan reglering inte till långt när kan jämföras med en fullt utbyggd anordnartjänst bedöms den starkt bidra till att minska den manuella hanteringen. Samtidigt kan assistenters tidsredovisning lämnas elektroniskt.

Eftersom Försäkringskassan inte på eget initiativ kan lämna ut personuppgifter från socialförsäkringsdatabasen på så kallat medium för automatiserad behandling till assistansanordnare och assistenter, behövs ett uttryckligt författningsstöd för att göra detta möjligt. Det behövs en särskild bestämmelse i förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration.

Försäkringskassan föreslår en ny reglering i 4 e § förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration. Förslaget innebär att Försäkringskassan har möjlighet till att lämna ut person-

uppgifter på medium för automatiserad behandling till den som den enskilde har ingått avtal om utförande av personlig assistans med.

En utförligare beskrivning av förslaget till ny bestämmelse i förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration samt föreslagen lydelse hittar ni i bifogade bilagor.

Förslaget till ny bestämmelse i förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration sänds nu på gemensam beredning och vi är tacksamma för synpunkter.

Vi behöver dina synpunkter så snart som möjligt dock inte senare än den 30 augusti 2013.

Synpunkterna skickas via e-post till pernilla.jeppsson@forsakringskassan.se

Med vänlig hälsning

Pernilla Jeppsson

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Förslag till ny bestämmelse i förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration

Sammanfattning

Försäkringskassan vill utveckla en tjänst på internet som ska kunna användas av assistansanordnare, assistenter och assistansberättigade. I tjänsten ska vissa uppgifter om assistansersättning kunna finnas tillgängliga för assistansanordnare, och till viss del för assistenterna själva. Man ska kunna lämna uppgifter till Försäkringskassan genom samma kanal. De anordnare det handlar om är de som den enskilde har ingått avtal om utförande av personlig assistans med.

Försäkringskassan bör som en miniminivå kunna lämna ut de uppgifter som finns i utbetalningsbeskeden till assistansanordnarna. Även om en sådan reglering inte till långt när kan jämföras med en fullt utbyggd anordnartjänst bedöms den starkt bidra till att minska den manuella hanteringen. Samtidigt kan assistenters tidsredovisning lämnas elektroniskt.

Eftersom Försäkringskassan inte på eget initiativ kan lämna ut personuppgifter från socialförsäkringsdatabasen på så kallat medium för automatiserad behandling till assistansanordnare och assistenter, behövs ett uttryckligt författningsstöd för att göra detta möjligt.

Bakgrund

Den 1 juli i år träder nya regler i kraft inom assistansersättningsområdet. Genom dessa regler ökar assistansanordnarnas skyldigheter och ansvar mot Försäkringskassan. Anordnarna ska bland annat lämna uppgifter om den tid som en assistent har arbetat hos en assistansberättigad.

Sedan september 2012 bedriver Försäkringskassan en förstudie om ett nytt IT-stöd för assistansersättning. Ett sådant stöd behövs för att på ett effektivt sätt kunna hantera författningsändringarna. Stödet behövs även för att förbättra och effektivisera såväl handläggning som kontroll av assistansersättning.

Det planerade projektets målbild är ökat förtroende och mer tid för kundmötet. För att nå detta mål ska projektet bland annat skapa förutsättningar för en mer effektiv administration av assistansersättningen. Felutbetalningar ska minska. En del i detta arbete består i att införa en möjlighet för assistansberättigade,

assistenter och assistansanordnare att använda elektroniska tjänster på internet, och för anordnarna skulle det innebära en "Anordnarsida" (anordnartjänst). Genom en sådan tjänst skulle anordnarna inte bara kunna få ta del av uppgifter om den assistansberättigade utan också lämna in uppgifter till Försäkringskassan.

I dagsläget saknas författningsstöd för att göra en anordnartjänst möjligt fullt ut för samtliga aktörer. Försäkringskassan kan nämligen inte på eget initiativ lämna ut personuppgifter från socialförsäkringsdatabasen på så kallat medium för automatiserad behandling till assistansanordnarna eller assistenter.

Anordnartjänsten mer i detalj

Genom anordnartjänsten skulle nödvändiga uppgifter om de assistansberättigade och assistenterna kunna lämnas ut till den assistansanordnare som den assistansberättigade har ingått avtal om utförandet av personlig assistans med. Detta under förutsättning att assistansanordnaren har tillstånd av Socialstyrelsen att bedriva verksamhet med personlig assistans eller, om det gäller en kommun, att kommunen har anmält sin verksamhet till Socialstyrelsen.

Uppgifter skulle också kunna lämnas in till Försäkringskassan genom anordnartjänsten. Assistansanordnarna skulle därigenom få bättre insyn i och överblick över sina åtaganden och skyldigheter gentemot Försäkringskassan. Från anordnarhåll har man efterlyst en sådan tjänst sedan flera år tillbaka.

En anordnartjänst kan också bidra till att administrationen effektiviseras, vilket gör det möjligt att exempelvis snabbt fatta beslut i en kunds ärende. Den assistansberättigade kan dessutom få bättre överblick och kontroll över den information assistansanordnaren får från Försäkringskassan (antal utförda assistanstimmar, kostnader etc.). På så sätt underlättas samverkan mellan den enskilde och anordnaren, vilket bidrar till en ökad delaktighet.

I dagsläget finns inget författningsstöd för ett föreslaget informationsutbyte. Nuvarande regler täcker endast följande situationer.

I försäkringsärenden ska enskilda lämna uppgifter om faktiska förhållanden på heder och samvete. I 111 kap. socialförsäkringsbalken (SFB) finns regler som gör det möjligt för enskilda personer att använda så kallade självbetjäningstjänster via internet för att lämna sådana uppgifter till Försäkringskassan. Andra aktörer omfattas däremot inte av dessa krav och regler. Exempelvis använder arbetsgivare olika elektroniska kanaler för att lämna uppgifter om anställda. Sådant ingivande stöder sig på bestämmelserna 114 kap. SFB.

Utlämnade av personuppgifter till den enskilde själv kan ske med stöd av 114 kap. 24 § SFB. Av bestämmelsen framgår att personuppgifter i socialförsäkringsdatabasen som får lämnas ut till den registrerade, får lämnas ut till denne på medium för automatiserad behandling. Denna regel täcker även utlämnande till den enskildes ombud. Dock omfattas inte andra aktörer, i det nu aktuella fallet assistansanordnare och assistenter.

Även om inte det är möjligt att realisera en anordnartjänst fullt ut kommer behovet av elektronisk utlämnade till assistansanordnare att vara aktuellt. Sedan flera år tillbaka finns nämligen önskemål från deras sida om att dels få lämna in uppgifter om assistenternas tidsredovisning elektroniskt, dels få del av uppgifter i utbetalningsbeskeden. Försäkringskassan bör då i vart fall kunna lämna ut dessa uppgifter elektroniskt. Detta bedöms starkt bidra till att minska den manuella hanteringen. Sådana uppgifter kan anordnarna få tillgång till redan i dag.

Vilka uppgifter ska kunna lämnas ut genom anordnartjänsten?

I anordnartjänsten skulle Försäkringskassan kunna lämna ut följande uppgifter (hittills identifierat behov):

- Den assistansberättigades beslutsperioder
- Den assistansberättigades antal beviljade timmar per beslutsperiod
- Uppdateringar om beslutets timmar eller perioder ändras
- Antalet timmar som den assistansberättigade hittills i perioden har använt och hur många timmar som finns kvar
- Utbetalningsbesked med information om utbetalt belopp, antalet timmar, timbelopp, utbetalningstyp, utbetalningsdatum, period och till vilket konto som ersättningen betalas ut till

De ovan nämnda uppgifterna är sådana som assistansanordnarna redan i dag får ta del av genom utbetalningsbeskeden. I de allra flesta fall är anordnarna även mottagare av ersättningen.

Utbetalningsbeskeden skickas ut månadsvis. Assistansanordnare får ett sådant besked för varje assistansberättigad de utför personlig assistans åt. Detta innebär att om en anordnare har 300 kunder får denne lika många utbetalningsbesked varje månad. Uppgifter i beskeden kan också lämnas ut per brev eller telefon. Det innebär en risk för fel och dröjsmål. Om anordnarna kan få uppgifterna elektroniskt kommer belastningen på Försäkringskassans administration att minska. Handläggarna kan fokusera på andra behövliga arbetsuppgifter inom ramen för förmånen. Det ger större nytta för kunden.

Det föreslagna uppgiftsutlämnandet tar således inte sikte på någon utökad informationsmängd. Enligt Försäkringskassans bedömning uppstår ingen sekretessproblematik. I den mån uppgifterna bedöms vara sekretessbelagda kan de lämnas ut med stöd av samtycke från den enskilde. Elektroniskt utlämnande bör i övrigt inte leda till några integritetsintrång, vare sig för assistansberättigade eller assistenter. Med hjälp av olika tekniska lösningar kan man styra identifiering, behörighet, åtkomst och sökmöjligheter.

Överväganden och förslag

Försäkringskassan föreslår en ny reglering i 4 e § förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration. Förslaget innebär att Försäkringskassan har möjlighet till att lämna ut personuppgifter på medium för automatiserad behandling till den som den enskilde har ingått avtal om utförande av personlig assistans med.

Ett utlämnande av uppgifter i den föreslagna anordnartjänsten eller i vart fall förekommande uppgifter i utbetalningsbesked elektroniskt, är ett utlämnande på medium för automatiserad behandling. För att kunna lämna uppgifter från den s.k. socialförsäkringsdatabasen på sådant sätt krävs uttryckligt författningsstöd. Det behövs en särskild bestämmelse i förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration. Till denna framställan bifogas ett förslag till sådan bestämmelse (se bilaga).

Kostnader, konsekvenser för felaktiga utbetalningar samt ikraftträdande

Den föreslagna regleringen är kopplad till arbetet med att utveckla ett nytt IT-stöd för assistansersättningen. I dagsläget är det svårt att beräkna vilka besparingar och nyttor som en anordnartjänst kan komma att medföra.

Förvaltningskostnader

Tabell Förvaltningskostnader i miljontal kronor¹⁾

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Summa
Införande	1,2	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	0,0	0,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	5,8
Räntor	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,6
Införandekostnader	1,3	1,8	2,1	2,0	2,0	2,0	1,9	9,2
Handläggning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	1,5
Löpande kostnader	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	1,5
Summa	1,3	1,8	2,6	2,5	2,5	2,4	2,2	15,3

1) År i 2013 års pris nivå har full kostnadstäckning

Införandekostnader

Investeringskostnaden för att utveckla en anordnartjänst är 12 000 000 kronor.

Övriga införandekostnader såsom externa informationsinsatser och utbildningsmaterial samt extra utbildning av handläggare vid Försäkringskassans Kundcenter partner bedöms uppgå till 375 000 kronor.

Försäkringskassan har tillförts medel för bland annat investeringar i IT-system för att effektivisera beslutsstöd, kontroll och informationsförsörjning när det gäller assistansersättningen. Kostnaden för att realisera en anordnartjänst inklusive framtagande av informationsmaterial m.m. kommer att ingå i det planerade projektet om nytt IT-stöd inom assistansersättning.

Löpande kostnader

Ett elektroniskt informationsutlämnande enligt nu föreslagen ordning bedöms kunna bidra till att minska de administrativa kostnaderna, till exempel genom att information till assistansanordnarna kan lämnas via anordnartjänsten i stället för via telefon eller brev.

När anordnartjänsten är i bruk, planerat under 2016, tillkommer underhålls- och driftskostnader. Driftskostnaden beräknas till 200 000 kronor årligen. Underhållskostnaden för år 1 beräknas till 300 000 kr, år 2 till 300 000 kr, år 3 till 200 000 kr, år 4 till 130 000 kr och år 5 till 130 000 kr.

Antalet årsarbetare bedöms inte påverkas av utvecklingen av anordnartjänst.

Försäkringskostnader

Förslaget påverkar inte försäkringskostnaderna. Antalet ansökningar om assistansersättning bedöms inte påverkas av en anordnartjänst.

Konsekvenser för felaktiga utbetalningar

Ett effektivt utlämnande av information och möjlighet till insyn höjer kvaliteten på inkomna underlag, vilket bedöms kunna leda till ett minskat antal felaktiga utbetalningar.

Ikraftträdande

Bestämmelsen föreslås träda i kraft senast den 1 juli 2015.

Andra som berörs av förslaget

De som berörs av förslaget är de assistansanordnare som kan ha elektroniskt informationsutbyte med Försäkringskassan. De har signalerat behovet av att både kunna få och lämna uppgifter till Försäkringskassan elektroniskt.

Beslut i detta ärende har fattats av xxx i närvaro av xxx. Föredragande har varit xxx.

Beslutsfattare

Föredragande

Författningsförslag**Förslag till förordning om ändring i förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration**

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration ska införas en ny paragraf av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 e §

För tillhandahållande av information om assistansersättning och för handläggning av ärenden av sådant slag får personuppgifter i socialförsäkringsdatabasen lämnas ut på medium för automatiserad behandling till den som den enskilde har ingått avtal om utförandet av personlig assistans med.

Denna förordning träder i kraft senast den 1 juli 2015.